

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Kmetty-utca 11. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.

Tanítóknek egész évre. 2 frt.
" fél évre. 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb fel-szólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petisors térfogata 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Az olvasókhöz.

A „Gömör-Kishont“ az 1891. év alkonyával pályafutásának 12-ik évfolyamát fejezte be. Mint a lap szellemi részének vezetője, teljes buzgósággal igyekeztem az utolsó négy esztendő alatt önként elvállalt kötelezettségemnek eleget tenni. Miután azonban tanári állásomban az új iskolai évvel munkaköröm tetemesen szélesbedett, e lap körül csoportosult írói társaság minden tagjával teljes egyetértésben ezélszerűbbnek találtuk, hogy a lap vezetésénél más munkabeosztást rendezünk be. Ezzel ugyan a lap szellemi részének vezetésében lényeges változás nem áll be, amennyiben az eddigi belső munkatársak fokozott buzgalommal és lelkesedéssel fognak munkálni a helyi sajtó felvirágoztatásán, én azonban, midőn eddigi szerkesztői tiszteltől visszalépek, kedves kötelességemnek tartom, hogy mindazoknak, kik engem hírlapírói működésomban támogattak, különösen pedig munkatársaimnak egyenként és egyetemlegesen legmelegebb köszönetemet nyilvánítsam. Kérem egyúttal eddigi munkatársainkat, hogy az új szerkesztőt ugyanoly előzékenységgel támogassák, amilyenvel eddig működtek a helyi sajtó fejlesztésében.

Végül megjegyzem, hogy én a lap további szerkesztésében tölem telhető szellemi munkássággal és igyekezettel fogok részt venni.

Rimaszombat, 1892. január 1.

Dr. Veres Samu.

Midőn e lap szerkesztésére vállalkozom, biztat azon remény, hogy jóakaratu munkálkodásom megyénk közművelődésének ügyére jótékony hatást fog gyakorolni. A feladatra, mely rám vár, esakis azon támogatásban bízva vállalkozom, melyet szerkesztő elődöm s azon írói társaság, mely

T A R C Z A.

Hogyan lett Anglia gazdaggá?

Irta és 1891. decz. 27-én a rimaszombati polgári olvasó-körben fölbosztta: Dr. Bernát István.

Röviden feltehetünk reá: *ipara által.* Ez volt azon forrás, melyből mai gazdagsága fakadt. Épen azért, miután mi is minden áron gazdagak akarunk lenni, nem lesz talán érdektelen, ha pár jellemző vonással gazdagítottam önök ismeretét az angol iparról.

Arról az iparról akarok szólni, melyhez foghatót, a mi a nagyságot, terjedelmét és az előállított cikkek tömegét illeti, nem mutathat föl, sőt nem is látott soha földgolyónk.

Az iparral foglalkozva, természetesen ki kell terjeszkedni az ipar munkásaira is, rajzolni jellemöket, erkölcsi nézeteket, és azon tulajdonokat, melyek őket bizonyos tekintetben a világ első munkásaiva avatják.

Évek előtt a Caledoniai esatornán utazva, nem messze Inverness-től, mosolygó erdők és zöld mezők között, egy nyári reggelen vígan füstölő falusi lakba vezetett átam. Edinburgból hozott ajánló levelemre szíves fogadtatásban részesültem az izmos farmer és családja részéről s az Angliában annyira drága szivar füstje mellett mihamar hazánkra tért a beszéd.

Farmerem sietett megjegyezni, hogy a mennyire ő tudja, mi magyarok *hard working people* vagyunk, a mi annyit jelent, hogy dolgozni szeretünk és tudunk is. Nem mondtam ellent, habár nem voltam vele egy véleményen. Láttam, hogy náluk a legnagyobb díszet az, mit rólnak elmondott. Ebben az aránylag nem nagy, füstös, ködös, egykor nagyrészt terméketlen szigeten a munka az, mi a nemzet nagyságának, az egyén emelkedésének alapját, nemeselevelét képezi.

Ez nem üres szó, nem léha szóbeszéd.

New-Castleben a köszönbányák galériái mértföldekre nyulnak be a tenger alá s bátor szív legyen az, a

eddig is szíven viselte e kis lap ügyét, továbbra is szíves készsággel megígért. Kérem a megyei közélet iránt érdeklődő közönség szellemi támogatását is szépen fejlődő lapunk érdekében, mely mint eddig, úgy ezután is a megyei közélet hiteltel naplója és objectiv ellenőre kíván lenni.

— Hazafiui tisztelettel

Rimaszombat, 1892. január 1.

Lőrinczy György.

Boldog újévet!

Régi kívánság, melyet évről-évre ismételnék az emberek milliói. A megváltás szent, tényleg megifjuló idő fordultával a vallás vigaszához menekülő szív önkénytelenül magába száll, és visszatételeket a multa, melyben bánkódni valót, s vágyva néz a jövő elé, melyben remélni valót — mindig talál.

A magánélet emberi érzelmei — nagyobbult arányokban — felloboznak a közélet terén is. Itt is visszapillantunk a lefolyt év eseményeire, s fájjaljuk a botorságokat, melyek az emberi társadalom napjait keserűekké tették; könyezünk a veszteségek fölött, melyeket elhunyt jeleseink kidojtolt okozott, és elmerengünk az elmúlt idők örömein és bánatain, melyek eltűntek, elrepültek visszahozhatatlanul örökre!

A szent könyv tanítása a hit igaz gyógyerejével hat ilyenkor esüggedt kedélyünkre. „A holtak emléke nem a holtaké, az az élőkert van!“ Az elmúlt esztendő balgaságaira, fájdalmaira, örömeire és veszteségeire ne azért tekintünk vissza, hogy hasztalan bánkódásba merülve megbénítsuk tevékenységünk idegeit, és tétlen kesergéssel szaporítsuk üres napjaink számát, hanem hogy az elme és szív lelkesedésével vonjuk le a történetek tanulságait és igyekezzünk az elkövetett hibákat lehetőleg javítani s az élénk jövő időket jobban, nemesebben felhasználni.

Nem egyedül a századokon át gyakorolt szokásnak hódolunk, midőn az új év küszöbén

ki először borzalom nélkül mer beléjük leszállani. I. Sándor a minden oroszok czára itt kiáltott föl midőn a bánya le akarták vezetni: „ah ördögbe, hisz ez a pokol torka, boldog volna ki belé merészkednék!“ és e hatalmas ur felt megtenni azt, mit az angol bányász megtesz minden nap a nélkül, hogy érte babérra tartana igényt.

Ezekből a bányából kerül ki a szén, az a szén, mely mozgatja Anglia ezernyi gépét, hajtja száguldó vonatát, világítja a városokat s távol tengereken kalandozó hajóit ellátja hajtó erővel.

Ez a fekete szén az igazi fekete gyémánt, sőt többet ér annál.

Maguk a bányászok egyszerű, igénytelen, de szívós munkára teremt nép. Szerény viszonyok mellett is megelégedve élnek s a kálított fáradalmak után kiesiny házuk kertjében és virágai között könnyen feledik a múlt veszélyeit, a jövő nélkülözéseit. Az iszákosság nincs köztük annyira elterjedve mint hinnők, sőt sokan vannak köztük a kik szesz nem fogyasztanak soha. Nagyon sokan szabad idejük nagyrészt az olvasókörben vagy muzeumban töltik, míg a fiatalság a szabad mezőn játsza játékait. De ezek a kedvező állapotok nem jöttek csak történetesen létre. A felsőbb osztályok, különösen pedig a papság, hosszú, fáradságos munkával bírta elérni azt, hogy ma istentelen elzülött és meg nem bízható bányászok helyett Anglia oly bányász osztályra támaszkodhatik, melynek jellemző vonása nem csak a munkásság, hanem a józan élet is, mely büszke vallására, szeret olvasni s nem érzéketlen a nagy nemzeti érdekek iránt.

New-Castle szénéről, *Birmingham* acéljáról, *Sheffield* késciről híres, *Manchester* környékén több gyapotfonó szék működik, mint Ausztria-Magyarországban össze véve. *Burton* söre a legjobb, *Glasgowban* épülnek a nagy tengerjáró hajók, *Leeds* és *Bradford* kötött árukkal tűnik ki. *Runcorn* környékén a vegyszeti gyárakból kiszálló gázak miatt nem nő sem fű, sem fa, de az ember egészségesebb mint nálunk.

Ezenkívül a csipkeverésnek, a kausuk iparnak, a híres faience készítésnek, mint meg vannak a maga

ez elmékedésekbe bocsátkozunk; nem is vallásos érzékes, mi gondolatainkat a mult halavány emlékei közé visszahívja. A conventionalis üdvözlések: „boldog új évet“ kívánsága szokott jelentéktelenségével számtalan alakban fog elhangzani most is, mint minden évfordulónál az utcákon, magán- és közhelyeken; fűzfapoéták rythmusokba faragják, szerető kezek illatos levélpapírokra rajzolják ezifra betűkkel, s az igaz ember áhitatos templomi ima szárnyán felsohajtja a mindenek Urához: — aztán megyünk tovább, és robotoljuk az élet ezer apró-cseprő dolgát tovább, tovább, míg élünk adatik.

De itt — a nyomdafesték alatt, hol a gondolatoknak mindig a közérdek eszmei magaslataira kell törekedniök, akaratlanul is párhuzamba állítjuk az esztendőket is, mint az embereket és az eseményeket, és mérlegeljük, hogy a közelgő időknek kisebb-e, vagy nagyobb a jelentősége azon szempontból, melyből jövő események az emberiség sorsára befolyást gyakorolnak.

S e tekintetben, a mennyire bánkódunk a fölött, hogy sok jó idő meddő versengésben és tétlen habozásban lett elszalasztva, époly lelkesedést érezünk, meggondolván, hogy a jövő év temérdek napjai a feladatok megoldására s az emberiség előhaladására újabb alkalmakat fognak nyújtani. — Sok fontos ügy szőnyegre kerül; az emberek jóakarata, törekvés az igazságra, a szív és ész okos harmoniájával nemzetünk számára igazán boldog új évet teremthetnek.

De ez általánosságok között lehetetlen különösen is meg nem emlékeznünk arról, mi nemzetünk közéletére a jövő évben — természeténél fogva is — minden valószínűség szerint legnagyobb behatással lesz. — A jövő évben fogjuk gyakorolni — öt egész esztendő multával először — legszebb alkotmányos jogunkat: a képviselő-választást is. A nemzet legjobbainak testületét állítjuk majd össze, hogy böles törvényeket hozzanak és konszolidálni igyekezzenek nemzeti államunk szervezetét. A legnagyobb tisztesség egyike — mi magyar embert érhet — hogy tagjává választatik a törvényhozásnak, mely tes-

központjai, a hol százan meg ezren keresik szorgalmas munkával kenyérüket. Ezeknek a városoknak tekintete kívülről ritka esetben barátságos, még kevesebb esetben megnyerő.

A vonat rendesen elhagyott kopár mezőkön át halad feléjük, az égbolton magasra esapódó lángoszlopok válnak ki a füst és köd közül; ezek eleinte csak egyenként, majd sürűbben jelentkeznek, végül egy szinte szakadatlan hullvonal áll előttünk. Főnn az égen a békés hold és hallgató csillagok, lenn a nem szűnő munka zaja a gőzkalapácsok esattanásai hangzanak szerteszét és minden azt mondja, hogy itt nagyobb, hatalmasabb erők működnek, mint ott, a hol a bölesönk ringott és játszottuk gyermek játékaikat.

Téved azonban a ki azt hiszi, hogy e munkának egyetlen vezére a pénz és gazdagság. Ha a földszin alá hatolunk, befogjuk látni a tévedést s bővebben foglalkozva történetükkel, be kell vallanunk azt is, hogy az angol ipar munkásai között a jellemeknek oly ideáljai találhatjuk föl, a kik helyet foglalhatnának bármely nemzet legjobbjai között. *James Watt* 18 évek munkáját áldozta reá, hogy a gőzgépet föltalálja, *George Stephenson* szintén csak hosszú munka és nélkülözések árán tudott odáig jutni, hogy megszerkeszse — nem annyira magának, mint az emberiségnek — az első lokomotívot. A szívósságnak, a jellem erejének, a nem lankadó kitartásnak rajtuk kívül mennyi példáját mutatja föl Anglia! *Joshua Mason* szegény iparosok gyermeke volt, a kik alig tudtak élni, s a kiesi fiu mihelyt tehetett, kenyérral és zsemelével házalva kereste élelmét. Így tanult korán keln, dolgozni s a pénz értékét megbecsülni. Különös, sőt alig érthető, hogy ez a gyermek, ki oly nehezen kereste az első filléreket és forintokat, később a világ egyik legjótékonyabb embere lett akkor, midőn a sors milliókat bocsátott rendelkezésére.

22 éves korában nősült meg és nem volt miből élnie. Próbált sokat, de nem sikerült semmi. A föltalálások ördöge üzte és nem hagyta nyugodni. Egy szép napon egyik rokona beszélte neki, hogy *Priestley*, a híres

tünetet „a hon atyái.“ elnevezéssel dícsőit költői figurákban gazdag magyar nyelvünk.

Meg nem vesztegetett hazaszeretettel, jóérett és nemesért lelkesülő szívvel induljunk a nagy esemény elé. A helyre, honnan nemzetünk hajóját kormányozzák, válasszunk oly férfiakat, kiket az idők tanulságai bőleseké oktatnak, s a vészek viharai erősekké edzetek. A közügy szolgáltatásában ne érezzünk lankadást: törekedjünk az igazság felismerésére és érvényesítésére, azon tudatban, hogy a közügyet szolgálván, nemzetünket, hazánkat, saját véreinket visszük előre a tökéletesedés útján s mindig gondoljunk rá, hogy az idő azért adatott, hogy jóra használjuk fel, s csak ha a napokat nemesen töltjük be, remélhetjük, hogy nemesak kívánunk, de valóban élünk is egy igazi

„Boldog új évet!“

— A képviselőház közeli feloszlásának hírére meggyökben is megindultak a választási mozgalmak, azonban nagyobb viharokra alig lehet kilátás máshelyt, csak a putnoki kerületben, melynek választói erősen megszoktak a függetlenségi és 48-as Hevessy Benedek, s a nemzeti párti Hevessy Bertalan között.

— A rimaszombati kerületben az eddigi képviselő Fáy László — hallomás szerint — nem kíván ez idő szerint mandatumot vállalni. Jelöltékül itt eddig az Okolicsányi Gáspár és a Dr. Bernát István nevét emlegetik.

A polgári olvasókör ünnepélye

Dr. Bernát István ipariskolai országos felügyelő, városunk fia, karácsony harmadik napján, mult vasárnap tartotta meg előre hirdett felolvasását a polgári olvasókör helyiségében, ahová akkorra nagyszámu közönség gyűlt össze, vegyest nőkből és férfiakból, kik a kevéssel három után belépő felolvasót zajos éljenzéssel fogadták.

Dr. Bernát István, aki mint később maga tréfásan megjegyezte, két országból való nevezetességgel, t. i. angolországi tapasztalatokkal és oroszországi influenzával megterhelten lépett a terembe, a győző láz nyomása alatt kissé bágyadt hangon olvasta fel a „Hogyan lett Anglia gazdag“ című szép tanulmányát; melynek közlését lapunk mai tárczájában kezdjük meg.

A felolvasót az egybegyűlt hallgatóság sűrű tetszésnyilvánításával tüntette ki, melyeknek a felolvasás befejeztével Rábely Miklós elnök meleg hangú rövid köszönő beszédben adott kifejezést, mire a felolvasó szívélyesen válaszolt, kiemelve, hogy mindig örvend, ha szeretett szülővárosának polgárságával érintkezhetik s a közművelődés előmozdítására épen ott nyílik alkalma, hogy szíve leginkább vonzza. Este pedig rögtönzött bankettet rendezett tiszteletére a Kaszinó nagyeremében a polg. olvasókör. A közvácsorán, melyen a polgári olvasókör tagjain kívül városunk közeleti szereplői közül is többeket ott láttunk, mintegy batvanan jelentek meg. A vacsorát Vidovics szolgáltatta, ugyszintén a bort is, még pedig — egy kicsit a filloxéra nevezetű enyhítő körülményre való tekintettel — közmegelegedésre.

Természetes, hogy tiszteletben sem volt hiány, az már azonban, hogy eme tisztelet nagy része politikai természetű felköszöntő volt, csak annyiban természetes, amennyiben a levegő most országszerető telítve van képviselő választási villámszikkal. Itt ezen az estén is megszéporkázott, fel-fel villant egy kicsit, de még, se nagyon nem gyujtott, se agyon nem ütött, se fel nem élesztett senkit, mert hát akadt a szikráknak villám-fogójuk is. Már hogy a villámhárító egyszerűen levezeti és eloszlatja-e az elektromosságot, vagy összegyűjti, hogy alkalmas időben annál elementárisabb erővel törjön ki: — az a jövő titka.

Dacára ama viszonyoknak, melyben, lapunk dr. Bernát István személyével áll, olvasóink iránt való kötelessé-

get vélünk teljesíteni az által, hogy az estélyen fölhangzott pohárköszöntőket rövid kivonatokban reprodukáljuk.

Legelőbb is Rábely Miklós olvasóköri elnök köszöntötte fél „a polgárok ünnepe“ az igaz, valódi polgárok mintaképét: dr. Bernát István, kívánva neki, hogy legyen alkalma az ország ipari érdekei tekintetében többször kifejtett eszméit a legilletékesebb helyen is hangoztatnia.

Erre kevés vártatva Sütő István ügyvéd emelt szót s ugyanesak dr. Bernát István ellette. Neki — ugymond — meg vannak a maga politikai meggyőződésai s hazánk nagyságának egyetlen előfeltételét a polgároknak anyagi és erkölcsi függetlenségében látja; ehhez pedig legbiztosabb alap az ipari és mezőgazdasági érdekek előmozdítása. Azonban azt is látja, hogy e tekintetben hosszú idők óta alig mentünk tovább a jelszavak hangoztatásánál, és épen azok, a kik a jelszavakat leginkább szájukon viselték, vitték azokat át legkevésbé a gyakorlatba. Ugy tapasztalta, hogy akármű párton is, csak igen kevesen képviselték a hazának ama legvitalisabb érdekeit. Városunk jeles szülöttét, akit az ország szívében már régóta nélkülözhetlen embernek ismernek, egész tehetőségét egyetlen eszmének: az anyagi és erkölcsi függetlenség egyik tényezőjének, hazánk ipari érdekeinek előmozdítására szentelte. Lehetetlen, hogy maga és számos független polgártársa nevében kifejezést ne adjon azon óhajának: vajha dr. Bernát István hajlandó lenne a közlegő országgyűlési képviselő-választások alkalmával a rimaszombati kerületben a jelöltséget elvállalni! Felkéri az épen jelenlevő dr. Bernát István, hogy e tekintetben nyilatkozzon szíveskedjék.

Szabó György városi polgármester Sütő felköszöntőjére reflektálva, nem is számított arra, hogy ilyen hamarosan kibontott zászlót lásson. O egész életében zászló alatt harcolt — egyszer ki is ütötték a kezéből, — és polgártársaival együtt ő is érzi azt a büszkeséget, mely abból a tudatból ered, hogy valahára megérhettük azt az időt, mikor ez a mi városunk annyira emelkedett, hogy a mi fiaink között találunk olyat aki a rimaszombati kerület képviselőjére méltó és érdemes; mindazonáltal a hirtelen zászlóbontást kissé meglepőnek tartja. Ov az elhamarkodástól s egyetértésre inti a város polgárságát. Poharát is ezért — az egyetértésért — üríti.

Dr. Bernát István, Sütő egyenes felhívására válaszolván, megemlíti beteges állapotát, mely hosszabb beszéd tartását nem engedje meg, s biztosítja a jelenlevő urakat arról, hogy évek óta állandóan egy uton haladt, dacára annak, hogy a siker tán más utakon közelebb intett volna felé: az az út: hazánk közgazdasági érdekeinek előmozdítása, a mire nekünk itt ezen iparos városban és megyében különös súlyt kell helyeznünk. A jelöltség elfogadása iránt egyébként nem nyilatkozhatik ez alkalommal azért sem, mert ez a különböző tényezőknek méltánylását és számbavételét feltételezi. Történjék egyébként bármi, neki becses ez a percz, mely őt szülővárosára polgáraihoz közelebb hozta s ennek emlékét tőle el nem veheti semmi sem. A polgári elemnek egyetértésére emeli poharát.

Utánna Zachar Gusztáv gym. tanár emelt szót és poharát, éltetvén azt a Bernát István, aki városunk ipariskoláinak megeremése és felvirágoztatása körül anynyi érdemeket szerzett.

Élénk tetszést és jókedvet szült a Józsa Antal tanfelügyelőségi tollnok felköszöntője, melyben szellemes hasonlatok és vidám ötletek váltották fel egymást. Poharát Rábely Miklósról, a polgári olvasókör elnökére üríti, ki egy generális hadvezérei telentumával regulázza sok esztendő óta apró ölmekatonáit, melyek a civilizációknak már ezerszer nagyobb birodalmat és több embert hódítottak meg, mint a mennyit az agyuk romba döntöttek.

Végül a polgármester apostrophálása után Grasselli Miklós kurincai földmivészkolai tanár emelkedett fel, s rögtönözve, egy szerfölött talpraesett pohárköszöntőt mondott. Szerinte az ipar fellendülése hazánkban csakis ugy lehetséges, ha azzal karöltve a földmivélés ügye is megfelelő magas nívóra emelkedik. A kettő együtt, egymással, egymás mellett, egymást segítve, egy a más kiegészítve mindig; de egymás nélkül — soha! Sajnos, hogy sokan bizonyos nagyuri kicsinyléssel nézik, sőt lenézik a földmivélés ügyét és ennek bajnokait. Szerencsésének tartja, kijelenteni, hogy személyes tapasztalása szerint Dr. Bernát István azok közé a tiszteletre és becsülésreméltó

Zaj és lármá nélkül nagy vagyonának legnagyobb részét jótékony intézetek alapítására fordította. Birminghamban egy árva-házat alapított, mely neki nem kevesebb, mint hat millió forintjába került, egy menedéket nők számára s egy tudományos intézetet, melynek építése több mint 2 millió forintot nyelt el. 80 éves volt, midőn ennek alapkövét letette s, ez alkalommal röviden, de meghatóan mondotta el élete egész történetét. „Gyerekkoromban, — biz az már régen volt, — kevés volt az iskola Angliában. A mit tanultam, magam tanultam. Kicsi koromban magam kerestem élelmemet, voltam iroda szolga, boltos segéd, takács. 30 éves koromban nem volt több 200 frtomnál. Isten mégis megáldotta törekvéseimet, gazdaggá tett. Természetes és méltányos, hogy vagyonomnak legnagyobb részét arra fordítsam, hogy ellássam az oktatás eszközeivel azokat, a kiknél ezek hiányzanak. Egész életemben ezt kívántam, törekvéseimnek álma ez volt.“

Az egykori koldus gyerek bárói méltóságot kapott. 1836-ban történt, hogy Bredford egyik boltjába egy kereskedő jelent meg, a Levantból hozott gyapju mustárral. Az adás és vétel részleteit beszélgetve, félíg nyitott zsákra ült, gépiesen nyult belé és húzott ki belőle valami tisztátalan gyapju szerű anyagot. A tulajdonos azt sem tudta megmondani mi az. Évek óta hevert nála s Liverpool egyetlen kereskedője sem akarta átvenni ezt a szerencsétlen 300 zsákot, melyet évek előtt egy be nem hajtható követelés fejében kapott Peruból. A látogató egy frtot igért érte zsákonként, az alku hamar meg volt, a vevő azonnal fizetett, az eladó pedig annyira megörült, hogy nagy ebédet csapott s a boltot azon a napon többé ki sem nyitotta; de ez a nap nemesak azért, hanem azért is nevezetes lett Liverpool történetében, mert egy új ipar-ágnak lett szülője. A piszkos zsákok tartalma a láma juh gyapja volt, melyet akkor Európában még nem is ismertek. A különös vásárló Salt Titusz egy szegény földirtokos fia. Eleinte gyapju kereskedő, később gyapju szövő lett. Ez idő tájtban ment Liverpoolba és vette meg azokat a bizonyos zsákokat. Otthon legjobb munkásaival alkudozva igyekezett a láma juh gyapját földolgozni. Nem

rokonszenves emberek közé tartozik, akik minden jóérett szépért lelkesednek, minden a hazára és közjóra hasznos iránt érdeklődnek, aki a magas palotákon kívül otthonos a földmivés ember egyszerű hajlékában is s épen ugy óhaját és akar ennek a bajján is segíteni, mint a hogy szívesen viseli az iparos érdekeket. Személyes tapasztalásából elbeszél egy esetet, mikor valami közügyben fönt járt a a miniszteriumnál. Sck hivatalos szoba parkettjézt taposta a kérésével, mindenütt azt felelték: „majd holnap.“ utoljára véletlenül a Dr. Bernát István elé vezette jó szerencséséje, kit akkor még csak nevérol ismert. Bernát aztán nem is mondta azt, hogy: „holnap.“ Még az nap teljesítve volt kérése, nagy hasznára a közügynek. Szólv legjobbaknak, a legelsőeknek az elismerését vívta ki, sőt, maga is a legjobbak, a legelsők közé emelkedett. Elteti Bernát István.

Még több sikerült toaszt lett elmondva, s a jókedvű társaság a késő éjjeli órákban oszlott szét.

Közönség köréből*)

Velkenye, 1891. december 14.

Tekintetes Szerkesztő ur!
Oly ritkán foglalkozik a sajtó a községi és körjegyzők nyomozó helyzetének esetelésével, hogy csak akkor kerül elő egy-egy körjegyzőnek neve nyomtatásban, midőn hivatali terhet el nem bírva — össze roskad s a fegyelmi eljárás kalváriáját járják vele.

Annál inkább ritka az oly eset, midőn valaki e tülterhet közigazgatási páriák sanyarúságos helyzetének javítását hangoztatni.

Ily ritka eset volt az, midőn járásunk közszeret s tiszteletben álló főszolgabírája Dráskóczy László ur a legutolsó előtti megyebizottsági közgyűlésen — a jegyzői egyesület által beadott kérvény tárgyalásánál felemelte szavát — hívvel karolván fel a kérvény tartalmát, hogy a körjegyzői eskély s tul megérdemelt fizetés, melyhez a mai állapotok mellett csak utólagosan juthatnak — nagy nehezen, a körjegyzőknek valamely megyei alaphól negyéd évente előlegesen szolgáltatassék ki.

Igaz, az indítványunk nem lett óhajtott sikere, fájdalom! nem, — de járásunk jegyzői karának érzelmeit is vélem tolmácsolni akkor, midőn ezen jóakaratu támogatásomat forró köszönetem, hála-mat, őszinte tiszteletem s ragaszkodásomat fejezem ki.

Adjon az Isten sok ily jóakaratu s nemes gondolkodású főnököt a jegyzői karnak, akkor ügyünk nyerve leend, jövőnk felett kétségbe esni nem lesz okunk. — Eltesse az Isten őt sokáig!

Loccsányi Zoltán, körjegyző.

*) Közérdekű felszólalásokat e rovat alatt díjtalanul közölünk, a felelősség azonban a beküldőt terheli. Szerk.

Felhívás előfizetésre.

Lapunk tizenharmadik évfolyamának kezdetén tisztelettel kérjük olvasóinkat, hogy előfizetéseiket helyben kihordóink útján nyugtatóványunk ellenében, vidéken pedig posta útján mihamarább megújítani szíveskedjenek. Azokat pedig, akik lapunkat nem akarják tovább járattni, kérjük, hogy a számukra expedált példányokat egyszerűen küldjék vissza.

Egyben kijelentjük, hogy tanítók ezentul félárban kaphatják lapunkat, évenként tehát 2 frtért, félévre pedig 1 frtért.

Egyebeknek lapunk ára marad a régi, vagyis egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 forint.

Tisztelettel

a Kiadóhivatal.

Helybeli hírek.

Eljegyzés. Szöcs Miklós kir. erdőfelügyelő Rimaszombatanban, mult évi decz-mber hó 26-án Miskolczon jegyet váltott Sédér Gézellával. A bájos menyaszony atya Sédér Rezső, a báro Kemény-javak jószágigazgatója Ajnácskőn — Boldogság és szerencse kísérje a köteendő frigyét!

ment könnyen, a munkások járattalanok, a gépek más czélra készültek. A dolog azonban végül mégis sikerült. Az első szövetek, melyeket piacra bocsátott, hibetetlenül magas árakon kelttek el, a megrendelések szaporodtak és Salt mihamar 5 gyár urának vallhatta magát s a láma gyapju behozatala mihamar millió meg millió frtra rugott. Maga a királyné windsori parkjában legelő két juhának gyapját küldé Salthoz, hogy fonja szövétté. London legelső hölgyei versenyeztek készítményeieirt. Az egykor szegény Salt, ép ugy mint Mason, szebb törekvéseket, nemesebb ideálokot táplált magában, mint azok, a kiknél az élet egyetlen célja a gazdagság.

Kiterjedt földdarabokat vásárolt meg s két év alatt óriási gyártelepet épített reá. Epen 50 éves volt, midőn e gyárat egy fényes bank-vettel nyitotta meg, melyen nem kevesebb mint negyedfél ezer ember vett részt. Salt mindenek előtt egy egészséges, mintaul szolgált gyártelepet akart építeni. A parkban a gyár urainak kastélya áll olasz stilyben építve, a lakosság 6000 lélek, minden családnak van köböl épült háza udvarral, kerttel. A templom, az iskolák, a könyvtár, a fürdő, a tornahely, a kórház mind Salt bőkezűségét dícsérik, a ki több mint másfél milliót áldozott reájuk. De Salthair-ben — így nevezték el ezen telepet — nincs egyetlen kórésma sem, a szesznek fogyasztását az alapító szigorúan eltiltá és talán része van ennek abban, hogy a halálozási % atacsónyabb mint a környező községekben, s a büntető bíróságoknak kevés dolguk van Salthair lakóival.

Salthnak szobrot emeltek, habár maga Salthair erélyének, jótékonyosságának, szerencsésének és fenkölt érzelmeinek erősebb bizonyítéka minden egyébnél. Idézhetnénk még számos ily példát s könnyen bebizonyíthatnók azt, hogy ha valahol, ugy Angliában nemesítik meg a milliókat humanus és emberbaráti vállalkozások.

Miután azonban a kicsinyből nagygyvá lett angol iparosoknak példáját már fölhoztuk, át kell tennünk magának azon iparos osztály viszonyainak változására, melynek kebeléből ezek a jelentékeny alakok kiválnak.

(Vége köv)

természettudósoknak, a ki már nem volt képes tollait maga készíteni, egy acél tollat csinált, melyet fa pálczába dugva lehet használni. A toll azonban nehéz, írni nem könnyű vele s javításra szorul.

Mason ugy érezte, mintha megtalálta volna azt, a mit keresett, mintha azon a ponton állna, honnan egész jövője megnyílik előtte. Kábult fölve, de éledő reményekkel kóborolt a város utcáin, s végül a Bika-utczában egy papírkereskedő boltjában talált 9 vastollat, melyeknek ára épen 2 frt 10 kr. volt. Egyet megszerzett, haza térve munkához látott s más nap 3 már készen volt. A két első mondja maga, nem sokat ért, a harmadik azonban már jó és hajlékony volt, lehetett használni. A vas tollon rajta volt a gyáros néve: Perry, Vörös oroszántér, London. Hozzá küldte be tollát, harmadnap Perry nála volt s hősünk e naptól kezdve acél tollakat gyártott. 1831-ben még csak 12 munkása volt, 1874-ben pedig 1000, a kik hetenként 4 1/2 millió darab tollat készítettek el. Mindez nem volt neki elég. Tisztelet hallgatóim tudni fogják azt, hogy azon számos mód között, a melyen napjainkban a villamoságot felhasználják, nem utolsó az, hogy különböző tárgyakat arannyal vagy ezüsttel vonnak be segélyével. Ezen eljárás föltalálói: Elkington, György és Henrik, szegények voltak, mint a legtöbb föltaláló. Nem volt anyvi pénzük, hogy találmányukból hasznot huzhassanak. Ily körülmények közt fordultak Masonhoz, a ki mihamar belátta a találmány fontosságát s oly gyárat szerelt fel rövid idő alatt, hogy szinte a föltalálók is megijedtek tőle. A többi ember meg épen bolondnak tartotta. Ma azonban alig van Angliában jómódu család, a melynek ezüsttel bevont kései, villái edényei és díszítési ne lennének, s Mason milliói ily módon új milliókat szűltek. Mikor a koldus gyermek álmai megvalósultak, akkor derült ki, mi lakik benne tulajdonkép.

Ha bámulni lehet azt az embert, a ki szegénynek születve milliókat szerez, becsülésünket még inkább kiérdemli az, a ki ily viszonyok között jellemben és szívben ép tud maradni, a ki milliót arra használja fel, hogy mások szenvedéseit enyhítsen.

Betegek Mint részvétellel értesülünk, közéletünk előkelőségei közül a városunkban grasszázó influenza többeket ágyba fektetett; köztük vármegyénk közszeretében álló alispánját Bornemisza Lászlót, ugyszintén Marton János ügyvédet és Baksay István gimnásiumi tanárt is, kik mind e csunya betegségben szenvednek már több nap óta, méltó kárára a közügyeknek. Lapunk kiadó tulajdonosát Dr. Bernát Istvánt is az influenza láza gyötöri már azóta, mióta csak az ünnepekre szülővárosába érkezett; négy-öt napja, hogy folytonosan a szobát kell neki őriznie.

Előleptetések. A legfőbb hadur Krisztin és Hommel es. és k. tüzér hadnagyokat főhadnagyokká. — Diószeghy Zsigmond egy éves önkéntes tart. honvéd-hadnagyá nevezte ki.

Athelyezés. Bruckner Ferencz p. ü. ig. fogalmazó, ki a megelőző években városunkban működött, pár hónappal ezelőtt azonban magát athelyeztette, mint értesülünk ismét visszatér s hasonló minőségben már 1892. év elején elfoglalja hivatalát. Mégis csak igaz a nóta: Ki a Rima vizét issza, vágyik annak szíve vissza.

Nagy csapás érte Farkas Zoltán bakti-pusztai földbirtokos és nejét; négy hónapos egyetlen kis leánykájuk Maresuka halála által, ki mult év december 27-én kötözött el szerető szülői nagy bánatára anyagtársai közé, oda, hol „szébb a rózsza, tisztább a patak, zengőbbek a dalok”. A drága kis halottat december 29-én délután 2 órakor Baktin szentelték be, s azután a dulházai család sírboltban helyezték örök nyugalomra.

Halálozás. Kádár Józsefnek, a rimaszombati legelső nyomdászának 58 éves özvegye szül. Girsik Paulina mult hó 27-én hosszas szenvedés után elhunyt. Béke emlékére!

„Örülök, hogy van szerencsém.” Tiszolozzon a Rimaszombat felé indulni készülő vasúti vonatnak egy másodosztályú kocsijába a minap két fiatal ur szalott be. Rövid társalgás után egyik udvariasan bemutatja magát: „Én Rovanesi Arnold vagyok, utazója egy budapesti első könyvkiadó cégnek.” — „Örülök, hogy van szerencsém — feleli a másik — én meg Selymey Gábor pénzügyi tisztviselő vagyok Rimaszombathól.” „Selymey Gábor? Kérli Rovanesy ur, miközben szemből jegyzőkönyvet vesz elő, néhány perezig lapozgat benne, s azután megtalálva a keresett helyet, nyájasan fordul utitársa felé: „Örülök hogy van szerencsém, Uraságod cégünknek 4 frt 20 krral tartozik, nem lenne szíves megfizetni?”

A nögyelet karácsonyfajára adakozók névsorának kiegészítéséül adjuk még a következőket: Flasko Györgyné 1 frt, Máriássy Gizella 2 frt, Hámos Lászlóné 3 frt, Szlávi Matild 3 huszas.

Az újféli üdvözlés kötelezettsége alól a közművelődési egyesület és a nögyelet javára tett adományokkal a következők váltották meg magukat: Bornemisza Lászlóné 1 frt, Bornemisza László 1 frt, Groó Vilmos és neje 1 frt, Molnár József 1 frt, Molnár Józsefné 1 frt, Dr Szabó Samu 1 frt, Özv. Guha Viktorné 1 frt, Madarász Pál 1 frt, Institutórisz Endre és neje 1 frt, Nagy Ferencz és neje 1 frt, Kern Adolf 1 frt, Terhes Pál és neje 1 frt, Horák főhadnagy 1 frt, Mészáros Bálint 1 frt, Bernát Gyuláné 1 frt, Dr. Zehery István és neje 1 frt, dr. Bernát István 1 frt, Raisz Miksáné 1 frt, dr. Marikóvsky I. 1 frt, Madarassy Dezsóné 1 frt, Madarassy Dezsó 1 frt, Hamalár Károly 1 frt, Dapsy József és neje 1 frt, Sinkó Nándor 1 frt, Tóth J. és neje 1 frt, Samarjay János 1 frt, Samarjay Jánosné 1 frt, Nagy János 1 frt, Horvát János 1 frt, Veres Lázárné 1 frt, Barányi Gusztáv 50 kr., Szűcs Károly és neje 1 frt, Kalla Mihály és neje 1 frt, dr. Veres Samu és neje 1 frt, Süttö István 1 frt, Eszeghy Ferencz 50 kr., Miskolczy István 50 kr., Szölössy István 1 frt, Stech Kálmán 1 frt, Kubinyi Aladár 1 frt, Glanf Pál és neje 1 frt, Török János és neje 1 frt, Szakall Vince 1 frt, Szakall Lajos 1 frt, Netkovszky Adolf 1 frt, dr. Löcherer Tamásné 1 frt, dr. Löcherer Tamás 1 frt, Fábry János 50 kr., Lengyel Samu 1 frt, Kishonthy Gyula 1 frt, Vozáry György 1 frt, Rakottay Danó 50 kr., Liszka József 1 frt, Schönleitner Károly 1 frt, Baksay József 1 frt, özv. Káposztás Józsefné 50 kr., Zachar Gusztáv 50 kr., Beliczky Viktor és neje 1 frt, dr. Ráróssy Gyula és huga 1 frt, Paezek Emil 50 kr., Rábely Miklós és neje 1 frt, Hevessy Bertalanné 1 frt, Polnás Jánosné 1 frt, Máriássy László 1 frt, Máriássy Lászlóné 1 frt, Kubinyi Bertalanné 1 frt, Sándor Béla és neje 1 frt, Lukács Géza és neje 1 frt, Löffkovic Lipót 1 frt, Reisz és Engel 50 kr., Gömöri Julia 1 frt, F. A. 1 frt, Szakall Andor 1 frt, Molnár Lajos 1 frt, Bronts István 1 frt, Soós Ferencz 50 kr., Tót Péter 20kr., Molnár János pék 10kr., Benyo Béla és neje 50 kr., Jazkó Pál 1 frt, Marton János 1 frt, dr. Liechtein A. 1 frt, Józsa Antal 50 kr.

Vármegyei újdonságok.

Uj polgármester. Jolsvai város képviselő-testülete Basilidesz Gusztávot választotta meg egyhangulag polgármesterré.

Eljegyzés. Varga Antal gömörmezei bákai református lelkész mult évi december hó 20-án jegyezte el Dienes Ilonka urhölgyet, Dienes Kálmán földbirtokos szép leányát Balogfaláról.

Felolvasás. Grasselli Miklós — a kurmezi földmives iskola jeles fiatal tanára — január 3-án vasárnap, est 7 órakor népszerű felolvasást fog tartani a jánosi-népkörben. A felolvasás tárgya gazdasági lesz, és megérdemli, hogy a környék gazda- és földmives közönsége minél nagyobb számban meghallgassa. Midőn erre olvasóink figyelmét felhívjuk, egyszersmind elismerésünket nyújtván, az eszme megpendítői iránt, kik a népszerű felolvasások meghonosítója által a valódi nemzeti közművelődés ügyének is hasznos szolgálatot tesznek.

Egy derek hűséges tisztartó halt meg decz. 28-án a Vajda Ferdinand lyukva-pusztai birtokán. Az öreg Mihályi József volt ez, kit megyeszerte ismertek jó magyar becsületességéről. Az elhunytban Mihályi Lajos megyénkbeli író édes atyját gyászolja. Nyugodjék békével!

Az allatorvosi pót-tanfolyamra, mely január hó 4-én nyílik meg Budapesten, vármegyénkbeli Adriányi György dobsinai állatorvost vette föl a földmívelési miniszter.

Magyarosodunk. Dobsina város ág. ev. vallású lakosai közelébb egyetelmessel elhatározták, hogy templomukban a jövő évtől kezdve évente négy magyar istentiszteletet fognak tartani. Ez az indítvány már ezelőtt 18

évvél felmerült a dobsinai lutheránusok egyházi gyűlésében, hanem akkor a dologból nem lett semmi; nem négy, de egy magyar istentisztelet tartásába sem egyeztek bele az akkori egyháztagok; nem mintha talán valami tulzó pángermánok voltak volna, hanem mert a régi megszokott utról kényelmetlennek tartották új esapásra átvádelni. A mostani egyháztagok már arra is figyelemmel vannak, hogy a nemcsokára betöltendő második papi állásra olyan lelkes választassák, a kinek képessége és kötelessége legyen a dobsinai ág. ev. templomban magyar istentiszteletet tartani.

Községnevek magyarosítása. Az utóbbi időben több vármegye folyamodott belügyminiszteri engedélyért idegen hangzású község neveinek megmagyarosítása tárgyában. A belügyminiszter a vármegyék kéréseit készséggel teljesítette. Nálunk sem volna fölösleges e téren is tenni valamit. Azt hisszük, a közművelődési egyesület volna hivatva a kezdeményező lépéseket megtenni; összes községeinknek több mint egy harmada idegen hangzású s ezeknek egy részét bátran lehetne megmagyarítani.

A gömörmezei egyetemi ifjuság köre mult évi deczember hó 27-én alapítókéjének gyarapítására Jolsván táncmulatságot rendezett. A mulatság, bár a kellemetlen időjárás és az influenza épen a rendezőség tagjainak és a jolsvai közönségnek jó részét távol tartotta, erkölcsi tekintetben fényesen sikerült. A rendezőségnek számban megítélt lelkes serege kilencz órákor húzatta a nyitányt s a terem a város és vidék szebbnél-szebb hölgyeivel csakhamar megtelt. Kezdetét vette a táncz, mely a murányvölgyi mulatságok hagyományos fesztelenségével, fáradhatatlan jó kedvvel kiválóan kivraddig tartott. A mulatságon jelen voltak: Basilides Anna (Jolsva.) Csernok nővérek (Hizsnjóviz.) Ferdinandy nőv. (N.-Röcze.) Gregus nőv. (Hizsnjóviz.) Hejnz Gizella (Bartova.) Hoffmann Jolán (Jolsva.) Holéczy nőv. (Jolsva.) Hruska Zsuzsika (Nyustya.) Illés nőv. (Jolsva.) Jazkó Hermin (Horka.) Jurin Eugenia (Jolsva.) Kahantz Helén (Hizsnjóviz.) Langhoffer Margit (Kúntaplocza.) Latinák Victoria N.-Röczén.) Mihalik Margit (N.-Röczén.) Reuss Valéria N.-Röczén.) Somogyi nővérek (Csetnek.) Basilidesz Gusztávné (Jolsva.) Özv. Csernok Antalné (Hizsnjóviz.) Özv. Czirbesz Samunné (Jolsva.) Gregus Sámuelné (Hizsnjóviz.) Hamrál Józsefné (Hizsnjóviz.) Hertán Károlyné (Hizsnjóviz.) Hruska Jánosné (Nyustya.) Jazkó Lucziánné (Horka.) Jurin Sámuelné (Jolsva.) Kelemen Jánosné (Jolsva.) Latinák Sándorné (N.-Röcze.) Mihalik Dezsóné N.-Röcze.) Plentisz Andorné (Jolsva.) Somogyi Károlyné (Csetnek.) Özv. Vályne Lajosné (Jolsva.)

Párhuzam. Nyustvárol fogas kérdést intézett hozzánk egyik ottani philozophus. A dolog úgy áll, írja ő, hogy valamikor régen a nyustvai pánszláv szagu zavarások ideje alatt, a kissé megkötyagosodott hívek ideiglenes lelkipásztorául, adminisztrátor gyanánt egy derek magyar szellemi segédlelkész-rendelt ki az egyházi főhatóság. A hívők nyája azonban más pástort óhajtott volna. S így történt, hogy az adminisztrátor ellen egyesek minden kigondolható vexaturát, inzultust és egyéb deák nevű attentumot elkövettek, csakhogy megugraszák. A „faliródalom” összes képzelhető vadvirágos frázisaiban és művészi rajzaiban díszítették — visszajárul — a derek papot, akinek ily módon az élete valóságos martyrómság és önfeláldozás volt Nyustván. Mindezt azonban a Krisztus érdemeért még csak-csak elviselte volna a lágy szívű tiszteletes, hanem mikor már ugyszólván az élete ellen törtek, távolról kövekkel dobálták, alaklakt beverték, fenyegették; akkor már aztán elszakadt a jó pap türelmének boesorszija s feljelentést tett az akkori szolgabírnál, kérvén őt, hogy védje meg valamikép a további inzultusok ellen. „Mit, hát király maga, hogy testőrökkel óhajta magát körülvéteni?” Ezzel a kérdéssel felelt az akkori szolgabíró a pap kérésére. Azóta jó idő telt el: a régi szolgabíró helyébe is új jött, a nyustvai kedélyek is lecsillajlódtak; az a férfi is elköltözött Nyustvárol Rimabrézóra, akit akkoriban a tüntetések értelmi szerszégével gyanúsított Nyustván mindenki, de akire rá nem bizonyult soha semmi. Történt vala pedig az urnak 1891-ik évének vége felé, hogy rimabrézói lakos Migalecz Pál — aki hajdan a Nyustván tartotta székhelyét — panaszt emelt az új szolgabíró előtt amiatt, hogy ő ellene ugyanazokat a deák nevű attentumokat követik el a rimabrézóiak alattomban most, mint amikkel a nyustvaiak gyönyörködtek a derek magyar érzelmű papot annak idején, mikor még ő — Migalecz — is nyustvai lakos volt. Kéri a szolgabíró, hogy . . . stb. stb. A szolgabíró erre kiadja a parancsot, hogy Rimabrézói község előjárósága köteles a Migalecz Pál házatáját jelenként két darab községi rendőrrel rendőriztetni. A parancsolat végrehajtva lón s Migalecz Pál két hét óta nyugodtan álmodhatik a világboldogító nagy pánszláv eszmék felől, mert éjente csakugyan két bakter teljesíti személye és háza körül a testőri szolgálatokat. Már most — kérli az a fentisztelet nyustvai philozophus, — melyik szolgabíró eszelekedett helyesen: az e aki egy inzultált papi egyén védelmére egy őrizőt s e rendelt, vagy az, aki egy másik megzavart nyugalmu honpolgárt két testőrrel vétetett körül? Nos hát, felteve lelegetőször is, hogy ez az egész párhuzamba állított történet csakugyan történet és nem mese, a felvetett kérdésre következőképp válaszolunk: Szerintünk egyik szolgabíró se eszelekedett helyesen. Közép út az igazság. Kell őriztetni, minden védelemre szorult embert — de nem nagyon. Tehát nem két őrangyallal hanem csak — egygyel . . .

Amerikába utlevelet kaptak legközelebb: Galai János lukovistyei, Mayer Jakab dobsinai, Lukács József, Telek Ferencz, Vince Mihály osgyáni és Soltész József jolsvai lakosok; — utlevelet k é r t e k: Uhrinyecz András, Banezik Pál és János alsó-szalkónoki, Mihály János, Martinecz György kezegei és Korén János rimabrézói lakosok.

Sok kicsi sokra gyűl. A mehtenyésztés érdekében vármegyénk területén az utolsó évtized alatt tett hatósági intézkedéseknek eredménye kezd szemmel láthatóvá, számokban kifejezhetővé lenni. Az ország méhészetének 1890. évi őszi állapotáról Grand Miklós méhészeti felügyelő által összeállított kimutatás szerint vármegyénk 280 községe közül 159 községből szolgáltattak be a kimutatás készítéséhez kívánt adatok; tehát a kimutatott eredmény jóval a tényleges állapot mögött marad; és ennek dacára az 1890. év tavaszán volt vármegyénk területén 573 mozgó, és 4283 közönséges szerkezetű kópában elhelyezett, 1889. évről áttelelt méh család. Az

1890. év őszen pedig már 728 mozgó és 5145 közönséges szerkezetű kópü volt telelőre benépesítve. — 1889. évben termeltetett 184³⁰ mm. méz 30 firtjával 5529 firt értékben, és 1604 kl. viasz 1 firtjával 1604 firt. — Az 1890. évben pedig már 276⁷⁰ mm. méz 8301 firt., és 1986 kl. viasz 1986 firt értékben, összesen tehát az évben 10287 firt értékben termeltetett. Oly eredmény, mely mindenestre megérdemli az igényelt esekély fáradságot.

Ménlovak. A földmívelésügyi m. kir. miniszterium az 1892. évi fedeztetési időnyre vármegyénk területén 8 fedeztetési állomást létesített, és pedig: Ajnácskőben 2 ménnel, Jolsván 1 ménnel, Pelsőcsen 2 ménnel, Rimaszécsent 4 ménnel, Rimaszombatban 7 ménnel, Simonnyiban 2 ménnel, Tornallyán 7 ménnel, és Várgedén 2 ménnel; összesen tehát 27 ménnel.

Rablás. A Ratkó melletti Bórosznokon történt, hogy mult hó 23-án virradóra Groszmann Sámuel ablakán két ismeretlen szürös ember kopogtatott. Groszmann otthon nem lévén, felesége nyitott ajtót abban a hiszemben, hogy valaki pálinkára kívánczozott olyan jókor reggel. A két ember azonban nagy fenyegetések közt más egyebet követelt a megrémült asszonytól: — pénzt, vagy életét. A halálra ijedt koresmárosné készséggel nyitotta fel a láda tetejét, melynek fiókjában épen 425 firt volt egy esomóban igazhitű közösfüves bankókból. A rablók magukhoz vevén a kincsét, miután arra az esetre, ha őket a koresmárosné netán valaha föl merné ismerni, felgyújtással fenyegetőztek — hirtelen eltávoztak. Azóta nyomuk veszett. A esendőség nem tud rájuk akadni.

Vegyes hírek.

Halálozás. Ináncsi Ebeczky Emil kir. tanácsos, nyugalmozott kir. tanfelügyelő deczember hó 22-én, életének 74-ik és boldog házasságának 44-ik évében meghalt Bpsten. Hült tetemét m. hó 24-ikén helyezték örök nyugalomra Bpsten a kerepesi ut melletti temetőben. A megboldogult a provisorium alatt megyénk másod alispánja, az alkotmányos aera bekövetkeztével pedig 1869—1876-ig tanfelügyelője volt. Ritka becses művekből álló könyvtárral bírt egyházas-bácsi házában, nagyrésze van megyei hir. lapirodalmunk megalakítása és fejlesztésében. Önálló történelmi kutatásokat is tett, melyek a „Századok” című folyóiratban jelentek.

Deczember második fele teljes jelleget. A hőmérséklet ugyan még 13-án süllyedt a 0° alá, a minimumot (— 14,3°) már 20-án érte el. A hőmérő decz. 17—26. napjain megszakítás nélkül a fagyponat alatt állott. Az utolsó napok temperaturája a + 3,1 foknál magasabbra nem emelkedett. A légsúlyméről legmélyebb állása e hó 14-én (733,4 mm.) volt; azóta egészen 21-ig (757,0 mm.) rohamosan emelkedett. Állandón az ötödik pentádban (755,0 mm.) maradt, azután lassan ereszkedett alább. Hirtelen esése (5 mm.-val) csak tegnapelőtt (30-án) volt észlelhető vinadóra, midőn harmadszor ez idén láhattuk a tájat hómezbe öltözve. A páranvomás az utolsó pentádban (az enyhébb napokon) érte el maximumát (5 mm.); a légkör nedvessége azonban sohasem volt [85%-nál kevesebb, legtöbbször 90—98%. — Felhőtlen napunk csak 19-én volt; derültebb napjaink 18., 20., 21. és 23-dika; teljesen elborult ég ciz napon. Csapadékot 4 napon észleltünk: 28-án eső alakjában (9,1 mm.) 16., 17. és 30-án havazott. Az előbbi két napon összesen 2,7 mm. mennyiségben, az utóbbin lassan szitál. Szelek a negyedik pentádban nagyon gyengén (1—2°) fújdogáltak s többnyire nyugati és délnyugati irányból, azóta rendszeren szélmentes napokat láttunk. Ilyen volt 9. A hónap első felében uralkodott mindennapos ködnek eredményeképen tekintendő az a nagy nedvesség, mely decz. második felében a légkört annyira telítette, úgy, hogy azt a gyenge áramok sem voltak képesek elűzni, sőt a szélesend még inkább növelte a párolgást. Hasonló időjárásról szólnak — kevés kivétellel — a tudósítások mindenfelől; nem esudálkozhatunk tehát ha az influenza, a difteritisz s egyéb járványok oly mérvben léptek föl. A légkör ily viszonyok mellett igen alkalmas a mikroorganizmusok tenyésztésére. A havazás, mely imént beállott, főleg erősebb éjszakai szelekkel kapcsolatban, jobbra fordíthatja ez aggasztó állapotokat. Abból pedig, hogy némely éjszaki vidéken lakó állatok délfel nyomulnak s hogy — mint a vadászok tapasztalják — a vadaknak bundája rendkívül tömött, arra következtetnek, hogy az idei tél hosszú és szigorú lesz.

Szerkesztői üzenetek.

K. S. Halas. Bajuk a — „végtelenség.” de nem ám a hossz-mérték szerint való. Legtöbbször nem való lapunkba. Egyikről valamelyik fővárosi újság elég kedvező kritikát írt. A „Levélháló” Dobozzebenbe tette át lakását. Levél meg.

Felelős szerkesztő: **Lőrinczy György.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Magán-hirdetések.

Kossuth-utca 2-ik számú hában kiadó:

Egy emeleti lakás: 3 szoba, konyha és kamra.
Egy magas földszinti lakás: 3 szoba, konyha.
Két üzlethelyiség.

Az emeleti lakás és az egyik üzlet bármikor kivehető. — a többi 1892. május 1-étől.

Értekezhetni **Samarjay János** tulajdonossal.

Tiszta manga-faju, kukoriczán hizott sertés — 100 kilogrammon felül, 45 krajczárért kilogrammja — eladó, Samarjay Jánosnál.

Felfogadok

fűszerüzletben egy jó családból való és kellő műveltséggel bíró

árva leánykát.

ki már 16-ik életévét betöltötte és teljesen megbízható. — Értekezhetni lehet Rimaszombatban, Jánosi-utca

özv. Mindszenty Bertalanéval.

Hirdetmény.

5195. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Dapsy Pál** végrehajthatónak **Kelle Márton** és kisk. **Kelle János** végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tökékövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a rimaszombati kir. járásbíró) területén lévő Derenyesény községben fekvő a derenyesényi 105. sz. tjkvben foglalt 14/a 127. hrsz. és 48. számú házból A. 8. 9. 12. 13. alatti jutaléka 65 frt 50 kr. a derenyesényi 107. sz. tjkvben foglalt 3/8 urb. telek külsőségből és urb. erdő s legelő illetményből 2/8 rész jutaléka 381 frt, és az 1881. 60. t. cz. 156. §. értelmében a derenyesényi 100. sz. tjkvben foglalt A. 1—10. alatti 1/16. urb. telek külsőség és urb. erdő s legelő illetményre az árverést 128 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1892. évi február hó 15-ik** napján délelőtt 10 órakor Derenyesény községben a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 6 frt 55 krt. 38 frt 10 krt. 12 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-

Kelt Rimaszombatban, 1891. évi október hó 7. napján.

A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság,
Aldorffer, kir. törvényszéki bíró.

Tudósítás.

Alólírott tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy helyben egy jól berendezett

teherszállítási üzletet

(Spedition-Geschäft)

állítottam fel és ajánlom mindennemű teherszállításhoz a vasúthoz ki- vagy onnan való beszállítására; nemkülönbön költözködések alkalmával is a teherszállításokra a lehető legjutányosabb árak mellett.

Ez alkalommal megemlítem még, hogy teherszállítási üzletem mellett

bérkocsis-üzletet

is tartok fenn igen jó lovak, kényelmes és díszes hintókkal.

Üzletem bármelyikének igénybevételénél kérem a n. é. közönséget **Kmetty-utca 15. sz. a.** (Monczik-féle ház) lakáson jelentkezni.

Rimaszombat, 1892. január 1.

Tóth Pál.

Hirdetmény.

5249. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a rimaszombati **á. ev. egyház** végrehajthatónak **id. Trajtlér Sámuel és id. Badinyi Gyula** végrehajtást szenvedő elleni 409 frt 68 kr. tökékövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő, Rimaszombat város területén fekvő, a rimaszombati 308. sz. tjkvben foglalt id. Vitális József, Vitális Márton, István, Zsuzsanna, ifj. Vitális József nevén álló 378, 380, 381, 382, 400/b hrszámok és 173. sz. a. házra 890 frt, a rszombati 322. sz. tjkvben foglalt Czikó Józsefné Bolyki Lidia és Vitális József nevén álló 400/a hrszám az árverést 160 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1892. évi január hó 23-ik** napján délelőtt 10 órakor a rszombati kir. tszék mint tkvi hatóság irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%, vagyis a rimaszombati 308. számú telekjegyzőkönyvi birtokra 89 frt. a rimaszombati 322. számú telekjegyzőkönyvi birtokra 16 frt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-

Kelt Rimaszombat, 1891. évi október hó 9. napján.

A rszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság,
Aldorffer, kir. tszéki bíró.

Zongorahangoló.

Van szereném a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **átalando lakásomat Rimaszombatba tettem.** Mint e megyében jól ismert zongora-hangoló, ajánlom magamat a t. cz. közönség becses partfogásába, szíves tudomására hozván azt, hogy hajlandó vagyok egy városban mint a vidéken a zongorák évenkénti többszöri hangolását, valamint szakszerű igazítását és bőrizését — mérsékelt árak mellett — eszközölni.

Szíves megbízatásukat kérem lakásomra: **Rimaszombat, Jánosi-utca 28. sz. intézn.** Együttal tudatom a t. közönséggel azt is, hogy **Aristonok** hangolását és javítását is elvállalom. Tisztelettel maradtam a t. cz. közönségnek alázatos szolgálója **PRASCHEK ALAJOS,** 3-*

Hirdetmény.

371. szám. Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében, ezennel közhírré teszi, hogy a tornallyai kir. járásbíró 1888/91. számú végzése által **Dr. Gróf Serényi Béla** mint **Ujházy Lászlóné** engedményese putnoki lakos végrehajtó javára **Lakatos Ferencz** és neje **Darvas Erzsébet** putnoki lakosok ellen 397 frt 47 kr. hátralékos tőke, ennek 1891. év november hó 15. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 29 frt 11 kr. perköltség erejéig elrendelt s 1891. évi szeptember hó 26-án fogatosított kielégítési végrehajtás alkalmával bíróságnál lefoglalt és 1925 frtba becsült 8 drb tehén, 7 drb tinó, 1 drb tenyész bika, 4 drb jármos ökör és 4 drb ló álló ingóságok nyilvános árverésen utján eladatnak.

Mely másod árverésnek 2597. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, 1892. Tornallyán a városházán leendő eszközökre **1892-ik év január hó 5-ik** napjának délelőtt 10 órájára határidőül kitétik és ahhoz venni zándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsárán alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Tornallyán, 1891-ik évi december hó 17-én.

Zaborszky Sándor, kir. bírósági végrehajtó.

SALIGNAC & Cie COGNAC

Részvénytársaság, alapítva 1809-ben, négy millió franknyi alaptőkével; ajánlják franczia

„Cognac“-jukat

a legkiválóbb minőségben. Az 1867-iki párisi világi kiállításon a nagy arany éremmel, az 1891-ik évi bécsi nemzetközi társzer és házi szükségletek kiállításán pedig a nagy érdem-okmányokkal (legmagasabb kitüntetés) lettek kitüntetve.

Különlegesség: orvosi autoritásoktól ajánlott **„Medicinal Cognac“.**

Raktár: **Rimaszombaton Dickmann Armin** urnál.

Vezér-képviselők Ausztria-Magyarország részére:

HEINRICH MENDEL & Co

TEA, RUM és COGNAC beviteli cég
Bécsben, I. Schottenring 32. 6-6

Hirdetmény.

1486. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a magyar kir. kincstár végrehajthatónak **ifj. Simon András** végrehajtást szenvedő elleni 45 frt 91 kr. tökékövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a rimaszombati kir. járásbíró) területén lévő Alsó-Pokorágy községben fekvő alsó-pokorágyi 19. sz. tjkvben A. 1—21. sorszám alatt foglalt 3/16 úrbéri telekből **ifj. Simon András** két harmad (2/3) rész jutalékára az árverést 1029 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1892. évi január hó 30-ik** napján délelőtt 10 órakor Alsó-Pokorágy községben a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becs-

árának 10 %-át vagyis 102 frt krt készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX-ik t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-

Kelt Rimaszombat, 1891. április hó 20-án.

A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság,
Aldorffer, kir. törvényszéki bíró.

Képes Családi Lapok

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap.

Szerkeszti: **Dr. Tolnai Lajos**, Főmunkatárs: **Dr. Váradi Antal**. Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: **Dr. Murányi Armin**.

3-6 **Előfizetési ára:**

a „Hölgyek Lapja“ című divat-mellettekkel s a **Regénymellettekkel** együtt:

Eg sz évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr.

A „Képes Családi Lapok“ című hetilap új negyedik lép. A magyar szépirodalomnak e hatalmas tényezőjét, a magyar művelt családoknak e szellemi kincsét a következő írók és írók támogatják: Jókai Mór, Lauka Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Dalmady Győző, Mikszáth Kálmán, Komócsy József, Temérdek (Jeszénky Danó), Palágyi Lajos, Erdőy Dániel, Dangi János, Tölgyesi Mihály, Vértessy Gyula, Mery Károly, dr. Murányi Ernő, Petri Mór, dr. Roditzky Jenő, Csorba Pál, Lotay Akos stb.; Beniczki-Bajza Lenke, Büthner Lina, Nagyvárady Mira, Kuliffay-Benitzky Irma, Harmath Lujza, Hevesiné-Sikor Margit, V. Gaál Karolina, Karlovsky Ida, Mericzay Karossza Irma, Erzsike stb.

A „Képes Családi Lapok“ az összes szépirodalmi képes hetilapok között a legelőkeltebb, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden változatát felöleli; képei a jelen eseményeit s a legnépszerűbb festők műveit mutatják be.

„Hölgyek Lapja“ című havonként kétszer megjelenő divatmellettek a legújabb divatképeket hozza s e mellett a magyar háziasszonyok valóságos szellemi titkára, a mennyiben a nevelés, az egészség, a gazdaság, kertészet, a háztartás s a konyha terén nincs olyan kérdés, a melyet ne tárgyalna, s nincs olyan titok, a melybe hölgyeinket be ne avatná!

Regénye léleke: e külön beköthető négy kötet érdekes regényvel ajándékozza meg évenként az előfizetőit.

Zöld borítéka is tele van mulattató közleményekkel, humoros apróságokkal, sakk-, kép-, szám-, kozmika- és ponttalányokkal és szövegtényekkel, melyeknek megfejtői értékes jutalmakat kapnak.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik ez iránt — legezelszerűben levelezőlapon — hozzáférnek.

A ki az egész évre szülő hat frtnyi előfizetési összeget 40 krajczár esomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak 4 regényt; a ki 3 frt előfizetési összeget 30 kr. esomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak két regényt, és a ki csak 1 frt 50 krnyi negyedévi előfizetési díjjal 20 kr. esomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak a kiadóhivatal egy regényt küld ajánlva jutalmul.

A ki 3 új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak elismerésül egy díszes emlékkönyvet küld a kiadóhivatal.

Megrendelhető postautalványon minden postahivatalnál és minden könyvkereskedésben.

Előfizetéseket (a hónapok napjától) elfogad a „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala Budapest, Nagykoronutca 20. sz.

Teljes számu példányokkal még mindig szolgálhatunk.

Hirdetmény.

101. sz. A nagyrocezi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Dapsy Pál** végrehajthatónak **Perlécz Pál** végrehajtást szenvedő elleni 500 frt tökékövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rszombati kir. törvényszék (a nagyrocezi kir. járásbíró) területén lévő Ispánmező község határában fekvő **Perlécz Pál** tulajdonát képező ispanmezei 68. sz. és 97. sz. tjkvben foglalt ingatlanok felerészére az árverést 1130 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1892. évi január hó 23-ik** napjának d. e. 10 órakor Ispánmezőn a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ik LX-ik törvényezikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-

Kelt Nagy-Rőcén, 1891. évi január hó 23.

A nagyrocezi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság,
Molitorisz, kir. járásbíró.

Feitűnést keltő ujdonságok nők részére!

Minden előképzettség nélkül lehet mértéket venni, mintázni és szabni a cs. és kir. szabadalmazott

Excelsior szabászati készülék

segélyével akár **gyermekruhát** akarunk készíteni, akár **legfinomabb női ruhát**. A pontos és sikeres mértékvevésért és szabászatért jótállunk. Ezer meg ezer példa bizonyítja az

Excelsior szab. szabászati készülék

ezelszerű voltát. Ennek egy háztartásból se szabadna hiányoznia.

A kezelés igen egyszerű, sőt fiatal leányok részére is. — Az egész készülék ára, magyarázatokkal együtt minden nyelvben csak **3 frt**. Szétküldés naponta kétszer utánvétellel 3 frt 20 kr. előleges beküldése mellett a készülék bérmentesen küldetik meg.

Kizárólagos főraktár alulírott szabadalom tulajdonosoknál:

KELETY és ROTHMANN, Bécs

II., Untere Donaustrasse 49.

Főraktár Magyarhon részére Budapest **GÜTTLIB VILMOS**-nál Andrassy-ut 49. sz. alatt.

